

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 53.417/1
van 21 juni 2013

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende
vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige
verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen,
buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en
hemelwater'

Op 24 mei 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 13 juni 2013. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Marleen VERSCHRAEGHEN, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 21 juni 2013.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe een gewestelijke stedenbouwkundige verordening vast te stellen inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

Artikel 1 van het ontwerp bevat een aantal definities. In artikel 2 wordt het voorwerp van de ontworpen regeling weergegeven, terwijl de artikelen 3 en 4 het toepassingsgebied ervan bepalen. In de artikelen 5 tot 8 zijn algemene bepalingen opgenomen in verband met onder meer de plaatsing en het gebruik van de betreffende voorzieningen voor water, de gescheiden afvoer van hemel- en afvalwater, en de mogelijke bundeling van de voorzieningen. In artikel 9 worden de gevallen vermeld waarin een hemelwaterput verplicht is en worden de normen vastgesteld waaraan hij moet voldoen. De artikelen 10 en 11 betreffen de gevallen van en de voorwaarden voor de aanleg van een infiltratie- of een buffervoorziening. Artikel 12 handelt over collectieve voorzieningen voor infiltratie of buffering bij verkavelingen die gepaard gaan met de aanleg van nieuwe wegen. Artikel 13 voorziet in mogelijkheden tot afwijking van de in de voorafgaande artikelen voorgeschreven verplichtingen. Artikel 14 beoogt de opheffing van het gelijknamige besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2004. De artikelen 15 en 16 bevatten overgangsbepalingen. Artikel 17 van het ontwerp stelt de inwerkingtreding van de nieuwe regeling vast op de eerste dag van de derde maand die volgt op de maand waarin zij is bekendgemaakt. Artikel 18 bevat de uitvoeringsbepaling.

2. Artikel 2.3.1, eerste lid, 1°, 4° en 9°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: “de Codex”) bepaalt dat de Vlaamse Regering gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen kan vaststellen die de nodige stedenbouwkundige voorschriften bevatten om onder meer te zorgen voor “(...) de beveiliging tegen brand en overstroming”, “de aanleg van voorzieningen, met name (...) de opvang van afvalwater en regenwater” en “de maatregelen inzake (...) het waarborgen van een adequate waterhuishouding”. Die bepalingen vormen een voldoende rechtsgrond voor het merendeel van de ontworpen artikelen.

De rechtsgrond voor het bepalen van de termijnen van zes maanden in artikel 15 van het ontwerp, is respectievelijk voor het eerste en het tweede lid van dat artikel te vinden in artikel 2.3.2, § 1, tweede lid, en § 2, derde lid, van de Codex.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

AANHEF

3. In het eerste lid van de aanhef van het ontwerp dient de verwijzing naar de rechtsgrond biedende bepalingen van artikel 2.3.1 van de Codex te worden gepreciseerd, door te verwijzen naar het eerste lid, 1°, 4° en 9°, ervan. De verwijzing naar het wijzigende decreet van 18 november 2011 komt dan te vervallen, aangezien de wijziging bij dat decreet geen betrekking heeft op het eerste lid van artikel 2.3.1.

DISPOSITIEF

Artikel 1

4. De steller van het ontwerp dient na te gaan of het ter wille van de rechtszekerheid geen aanbeveling verdient om in artikel 1 van het ontwerp een definitie op te nemen van een aantal andere in het ontwerp gebruikte begrippen.¹

Een verduidelijking van die begrippen kan immers niet enkel worden opgenomen in een document zonder normatieve waarde zoals een informatiebrochure, wat kennelijk de bedoeling is.²

Artikel 3

5. In artikel 3, 3°, van het ontwerp moet worden geschreven “de constructies of de verhardingen vermeld in punt 1° of 2°” (niet: de constructies vermeld in punt 1° of 2°).

Artikel 4

6. In artikel 4, 3°, van het ontwerp kan het duidelijkheidshalve aanbeveling verdienen om te specificeren welke bepalingen van titel II van het VLAREM (niet: “Vlarem II”) worden beoogd.

Artikel 8

7. In artikel 8, tweede lid, van het ontwerp moet worden geschreven “de constructies of de verhardingen vermeld in artikel 3, 1° of 2°,” (niet: de constructies vermeld in artikel 3, 1° of 2°).

Artikel 9

8. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde stukken kan de bedoeling worden afgeleid om de plaatsing van een hemelwaterput enkel verplicht te stellen “waar hergebruik verzekerd is en geen risico bestaat op vervuiling”. Indien die beperking wel degelijk wordt bedoeld, dient ze op een voldoende duidelijke wijze tot uitdrukking te worden gebracht in de tekst zelf van het ontworpen besluit.

¹ Zie bijvoorbeeld de begrippen “buffervoorziening” en “infiltratievoorziening”, waarvoor in artikel 1, 1° en 3°, van het geldende besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2004 ook een definitie is opgenomen. Begrippen die reeds in de Codex voorkomen of waarvoor in die codex een definitie is opgenomen, dienen in het voorliggende ontwerp niet te worden gedefinieerd.

² Zie het verslag van de overlegvergadering van de Vlaamse overheid met de Vereniging van de Vlaamse Provincies en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten van 20 maart 2013, p. 1, *in fine*.

9. Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om het begrip “woning”, dat wordt gebruikt in artikel 9, § 1, van het ontwerp en dat aanleiding kan geven tot uiteenlopende interpretaties, te voorzien van een definitie, zodat er geen twijfel is over welke gebouwen daaronder precies worden verstaan.

10. Zoals door de gemachtigde is bevestigd, ligt het niet in de bedoeling om voor woningen uit te sluiten dat “een of meer” hemelwaterputten worden geplaatst, voor zover het globale volume minimaal 5000 liter bedraagt. De tekst van artikel 9, § 1, eerste lid, dient dan ook in die zin te worden aangepast.

Artikel 10

11. Het kan duidelijkheidshalve aanbeveling verdienen om in artikel 10, § 2, eerste lid, van het ontwerp nauwkeuriger de bedoelde bepalingen van het decreet van 24 januari 1984 ‘houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer’ en van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 ‘houdende nadere regelen voor de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones’ aan te geven.

12. Uit de door de gemachtigde verstrekte toelichting bij artikel 10, § 3, tweede lid, van het ontwerp blijkt dat de mogelijkheid tot afwijking waarin die bepaling voorziet, de mogelijkheid voor het vergunningverlenende bestuursorgaan om, overeenkomstig artikel 13, eerste lid, van het ontwerp, op eigen initiatief te beslissen tot een afwijking, onverlet laat. Dit laatste dient beter tot uitdrukking te worden gebracht in artikel 10, § 3, tweede lid, van het ontwerp.

13. Wat betreft artikel 10, § 4, eerste lid, 2° en 4°, van het ontwerp moet ermee rekening worden gehouden dat de bestaande verharde grondoppervlakte en de horizontale dakoppervlakte van de bestaande constructie niet noodzakelijk slechts voor “een deel [er]van”, maar in voorkomend geval volledig in rekening moeten worden gebracht als afwaterende oppervlakte die bepalend is voor de dimensionering van een infiltratievoorziening. Met laatstgenoemde hypothese wordt geen rekening gehouden in de voornoemde bepalingen.

14.1. In artikel 10, § 4, tweede lid, van het ontwerp lijkt het gebruik van de woorden “is minstens even groot” aanleiding te kunnen geven tot het stellen van strengere eisen wat betreft de bestaande verharde grondoppervlakte of de horizontale dakoppervlakte van de bestaande constructie, bijvoorbeeld wanneer die oppervlakte kleiner is dan de bijkomende verharde grondoppervlakte of horizontale dakoppervlakte. Volgens de gemachtigde is dit evenwel niet de bedoeling. Vraag is dan ook of de ontworpen bepaling geen aanpassing behoeft, teneinde die mogelijkheid effectief uit te sluiten.

14.2. Aan het einde van voornoemde bepaling dient te worden geschreven “als de uitbreiding van de (niet: als de nieuwe of heraangelegde) verharde grondoppervlakte of dakoppervlakte”.

15. Aan het begin van artikel 10, § 4, derde lid, van het ontwerp dient te worden geschreven “Als in een hemelwaterput wordt voorzien” (niet: [a]ls een hemelwaterput wordt voorzien).

Artikel 11

16. In artikel 11, eerste lid, van het ontwerp schrijve men nauwkeuriger “overeenkomstig de bepalingen van artikel 10, § 2,”.

17. De gemachtigde heeft verklaard dat in artikel 11, tweede lid, *in fine*, van het ontwerp onder een maximaal ledigingsdebiet van “20 l/(s.ha)” wordt verstaan “20 liter per seconde en per aangesloten hectare verharding”, wat duidelijkheidshalve als zodanig in die bepaling dient te worden opgenomen.

Artikel 12

18.1. Ter wille van de eenvormigheid dienen in artikel 12, derde lid, van het ontwerp de woorden “deze verordening” te worden vervangen door de woorden “dit besluit”.

18.2. Dezelfde opmerking geldt voor artikel 15 van het ontwerp.

Artikel 13

19. Volgens de gemachtigde kunnen er ook mogelijkheden van hergebruik of plaatselijke terreinkenmerken in aanmerking worden genomen die afwijkingen “verantwoorden”, zonder dat die afwijkingen strikt genomen “noodzakelijk” zijn. Van die voorwaarde tot afwijking dient dan eveneens melding te worden gemaakt in artikel 13, eerste lid, van het ontwerp.

20. Het kan duidelijkheidshalve aanbeveling verdienen om de “relevante bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid en de uitvoeringsbesluiten, in het bijzonder (...) de bepalingen over de watertoets” te preciseren.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Marleen VERSCHRAEGHEN

Marnix VAN DAMME